

Sygn. akt II CSK 118/18

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa Parafii Rzymskokatolickiej

p.w. [...]

przeciwko Krajowemu Ośrodkowi Wsparcia Rolnictwa w Warszawie

Oddział Terenowy w P., poprzednio Agencja Nieruchomości Rolnych

w Warszawie Oddział Terenowy w P., Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Regionalnej

Dyrekcji Lasów Państwowych w P., Staroście K., Wojewodzie W. i Gminie K.

o przywrócenie własności, przyznanie nieruchomości zamiennych lub zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 10 kwietnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w P.

z dnia 6 czerwca 2017 r., sygn. akt I ACa .../16,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 7500 (siedem tysięcy
pięćset) zł tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Strona powodowa - Parafia Rzymskokatolicka [...] wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 6 czerwca 2017 r., który zmienił wyrok Sądu Okręgowego w P. z dnia 30 września 2016 r. w ten tylko sposób, że nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu kosztów stronie pozwanej oraz oddalił apelację w pozostałej części. Sąd pierwszej instancji oddalił w całości powództwo o przyznanie na rzecz powodowej Parafii od Agencji Nieruchomości Rolnych - Oddział Terenowy w P. odpowiednich nieruchomości zamiennych w zamian za nieruchomości przejęte przez Skarb Państwa, zapisane w księgach wieczystych nr [...] Sądu Powiatowego w K. i zobowiązanie w tym celu pozwanej Agencji do wskazania takich nieruchomości. Oddalone zostały także zgłoszone w pozwie żądania ewentualne o charakterze odszkodowawczym (o zapłatę kwoty 2 600 000 zł z odsetkami ustawowymi). Sądy obu instancji uznały, że wniosek złożony przez powoda z dnia 30 lipca 1990 r., skierowanego do Komisji Majątkowej dotyczył jedynie gruntów o łącznej pow. 4,10 ha (co do 089 ha wniosek dotyczył przywrócenia własności, a co do 3,21 ha - odszkodowania). W pozostałym zakresie roszczenia powoda wygasły z uwagi na upływ terminu przewidzianego w art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 7 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej. Uchylenie tego przepisu już po wygaśnięciu roszczeń nie spowodowało ich przywrócenia. W części niewygasłej roszczenia zostały w pewnym zakresie zaspokojone w postępowaniu przed Komisją Majątkową, w pewnym były błędnie zgłoszone, a co do reszty stały się przedmiotem prawomocnej decyzji komunalizacyjnej, która dotychczas nie została podważona.

Powódka zarzuciła w skardze kasacyjnej naruszenie art. 65 § 1 k.c. w zw. z art. 60 k.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez oparcie rozstrzygnięcia na podstawie przepisu nieobowiązującego w dacie orzekania, tj. art. 62 ust. 3 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej. We wnioskach skarżąca domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służy ochronie interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, umożliwia także uchylene orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie będąc ogólnie dostępnym środkiem zaskarżenia orzeczeń umożliwiającym rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej, poddawana jest wstępnej ocenie w ramach tzw. przedsądu, ustanowionej w art. 398⁹ k.p.c., mającej za cel zbadanie, czy spełnia przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania.

Skarżący wskazał, że potrzeba rozpatrzenia jego skargi wiąże się z wystąpieniem przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

W jego ocenie niezbędne jest dokonanie wykładni art. 61 ust. 1 pkt 1-7 oraz art. 63 ust. 1 pkt 1-3 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 2 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, jako przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości w orzecznictwie sądów. Skarżący wskazał także, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może jednak zostać uwzględniony.

Przed wszystkim przepisy powołane we wniosku, tj. art. 61 ust. 1 pkt 2 oraz art. 63 ust. 1 pkt 1-2 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej w zw. z art. 2 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. - nie zostały powołane w podstawach kasacyjnych, co czyni bezprzedmiotowym twierdzenie o potrzebie ich wykładni w ramach postępowania kasacyjnego, którego przedmiotem jest rozpoznanie skargi kasacyjnej w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw, poza którymi Sąd Najwyższy bierze z urzędu pod uwagę jedynie nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Ponadto Sąd Najwyższy wyjaśnił w wyroku z dnia 20 października 2016 r., II CSK 794/15 (OSNC 2017, nr 6, poz. 71), zawierającym szerokie uzasadnienie

jurydyczne, że ustawa z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2011 r. Nr 18, poz. 89) nie stworzyła podstawy do wystąpienia przez kościelną osobę prawną do sądu z roszczeniem regulacyjnym dotyczącym takich nieruchomości, które nie były objęte wnioskiem skierowanym wcześniej do Komisji Majątkowej.

Wreszcie, jak zostało wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności występuje wtedy, gdy bez wątplenia miały miejsce uchybienia, na które powołuje się skarżący i jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Skarżący powinien więc wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.), oraz że na skutek stwierdzonego naruszenia - jest oczywiście błędny. Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza stanowiska o niebudzącej żadnych wątpliwości zasadności którejkolwiek z podstaw skargi kasacyjnej. Do takich wniosków nie może prowadzić powołanie pojedynczych, oderwanych od całości wyводу wypowiedzi Sądu Apelacyjnego.

Wskazane przez skarżącego podstawy przedsądu nie uzasadniają więc rozpoznania jego skargi. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne przesłanki do podjęcia takiej decyzji, przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia złożonej przez powoda skargi kasacyjnej do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 k.p.c., art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 398²¹ k.p.c., a wysokość zasądzonej kwoty uzasadnia § 2 pkt 8 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

kc

jw